

**Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București**

**Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
20 aprilie 2024**

Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

Mai era iarnă și cer pustiu. Neliniștită, Fetița privea silueta subțire a Liliacului și suspina: i se părea tot mai singur și mai neputincios în fața vântului și a frigului [...]. Când pieri cu totul lumina, se opri o clipă și se gândi că drumul acesta e altfel. Dar tot un drum era și porni mai departe. Întâi o învălui căldura, apoi auzi cântecul apei. Și când întunericul se topi, se simți cercetată de doi ochi castanii. În față, într-un jilț de mușchi verde, stătea un urs de culoarea mierii. Îl privi speriată și cu bucurie. Mai mult cu bucurie.

- Cine ești?
- Ursul Galben.

Creștea o mireasmă. Se uită și văzu flori în iarba verde. Se mohorî. Ursul o cercetă. N-o întrebase cine era. Ghicea multe.

- Ce cauți?
- Fetița tresări și abia atunci, răspunzându-i, știu:*
- Soarele.

Ursul Galben zâmbi. Se ridică, se apropie și o mângâie. Era bun. Fetița își îngropă capul în blana de aur și începu să plângă.

- Tânjește. Nu mai are nicio frunză. Nicio Floare. Vântul îl izbește. Frigul îl usucă.
- Atunci când era soare era altfel. Acum Liliacul e bolnav și singur.*

Ursul mormăi încet:

- Nu. O fetiță are lacrimi pentru el.

O ridică în brațe și jilțul se mișcă, deschizând o ușă. Pătrunseră într-un ținut cu cer întunecat din care creșteau copaci, unii mai vâjnoși, alții mai subțiri, toți cu multe brațe și cu vârfurile într-un râu galben [...].

Se opriră pe malul lui. Ursul se așeză și ținând-o pe genunchi așteptă întrebarea.

- Acum e iarnă. Cerul e gol. Unde este Soarele?
- Aici. În inima pământului. Râul galben de acolo vine. Rădăcinile îi sorb apa fierbinte și vie și o duc în trunchiurile copacilor, acolo unde cresc mugurii în așteptarea primăverii. Când vine, se deschid și lasă florile afară să se bucure de Soarele urcat iar pe cer. Atunci e vremea răgazului meu și colind în voie pădurea ...

Doina Cernica, Ursul Galben

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Notează, din textul dat, două cuvinte care aparțin câmpului lexical al *naturii*. **4 puncte**
2. Precizează câte un sinonim contextual al cuvintelor din text: *o mireasmă* și *se mohorî*. **4 puncte**
3. Scrie, în două enunțuri, care este starea Liliacului, așa cum reiese din textul de mai sus. **4 puncte**
4. Menționează o trăsătură a unui personaj din textul de mai sus. **4 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Rădăcinile îi sorb apa fierbinte și vie și o duc în trunchiurile copacilor, acolo unde cresc mugurii în așteptarea primăverii*. **4 puncte**

B. Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să îți imaginezi un final al întâlnirii dintre Fetiță și Ursul Galben. **20 de puncte**

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- formularea unui titlu potrivit; **2 puncte**
- respectarea convențiilor textului narativ; **6 puncte**
- utilizarea unei secvențe dialogate; **6 puncte**
- prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. **6 puncte**

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Dacă te uiți la cer și la ordinea din el, cerul îți este conducător al credinței, arată în el însuși pe Meșterul care l-a făurit. Dacă te uiți la frumusețea de pe pământ, [...] îți sporește credința în Dumnezeu. Dacă te uiți bine la piatră, vei vedea că ea îți face dovada celui care a făcut-o, chiar și furnica, chiar și țânțarul, și chiar albina. Adeseori, în lucrurile cele mici se arată înțelepciunea Creatorului. Același este Cel ce a întins cerul și a revărsat imensitățile oceanului și Cel ce a făurit acul fin al albinei. Nimeni să nu-ți hrănească necredința. Să nu spui: la întâmplare s-a făcut lucrul acesta! De la sine s-a făcut cutare lucru! Nimic nu există fără orânduială, nici fără o hotărâre, nimic nu este în zadar! Nimic din cele ce sunt n-au venit la întâmplare!

Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii la Hexaimeron*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Identifică patru elemente ale creației care vorbesc despre Creator. **4 puncte**
2. Transcrie, din text, o secvență care surprinde o însușire a Creatorului. **4 puncte**
3. Precizează două acțiuni ale Creatorului atunci când făurește lumea văzută. **4 puncte**
4. Prezintă importanța *frumuseții* creației lui Dumnezeu. **4 puncte**
5. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, următoarea secvență: *Nimic din cele ce sunt n-au venit la întâmplare!* **4 puncte**

B. Pornind de la secvența: *Dacă te uiți la cer și la ordinea din el, cerul îți este conducător al credinței, arată în el însuși pe Meșterul care l-a făurit*, redactează un text despre cunoașterea creației ca dar al iubirii lui Dumnezeu, valorificând experiența culturală și /sau religioasă.

20 de puncte

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor minime de cuvinte. **1 punct**